

MINISTER FINANSÓW

PK5/0602/1/TER/11/1433

Warszawa, 25 lutego 2011 r.

SECRETARIAT
Biura Pras Senackiej
wpłynęło dn. 1.03.11
nr. 1736 podpis. Pan

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 28.02.11.

nr. 863 podpis. Borusewicz

Bogdan Borusewicz

Marszałek Senatu

Rzeczypospolitej Polskiej

Stanisław Perle Marszałek,

dot. BPS/DSK-043-3286/11

W odpowiedzi na przekazane przy piśmie z dnia 2 lutego 2011 r. (znak BPS/DSK-043-3286/11) oświadczenie złożone przez Senatora Pana Kazimierza Kleinę dotyczące podmiotów uprawnionych do wykonywania czynności doradztwa podatkowego, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 5 lipca 1996 r. *o doradztwie podatkowym* (Dz.U. z 2008 r. Nr 73, poz. 443, z późn. zm.), przedstawiam następujące stanowisko:

Odnosząc się do kwestii wyodrębnienia podmiotów uprawnionych do wykonywania czynności doradztwa podatkowego należy nadmienić w pierwszej kolejności, że zawód doradcy podatkowego jest zawodem zaufania publicznego, którego zasady wykonywania zostały uregulowane w celu zapewnienia ochrony zarówno interesu publicznego, jak i interesu podatnika. W treści uzasadnienia do projektu *ustawy o doradztwie podatkowym* (1996 r.) wskazano m.in., iż „udzielanie porad podatkowych oraz świadczenie pomocy podatnikom w wykonywaniu ciężących na nich obowiązków (np. wypełnianie deklaracji podatkowych) przez osoby nie posiadające odpowiednich kwalifikacji, stanowić może zagrożenie zarówno dla interesów podatników, jak i interesów budżetu państwa. Wprowadzenie podatnika w błąd, co do istnienia obowiązku podatkowego lub wysokości ciężącego na nim zobowiązania podatkowego naraża go na płacenie odsetek za zwłokę od zaległości podatkowych, a także inne skutki określone w przepisach prawa podatkowego. (...) Błędne porady podatkowe powodują również negatywne skutki dla budżetu państwa, co przejawia się w nieterminowym wpływie dochodów budżetowych lub ich uszczupleniu”.

Katalog czynności doradztwa podatkowego określony w przepisach *ustawy o doradztwie podatkowym* jest rozbudowany i obejmuje różnorodne czynności, nie tylko reprezentowanie podatników w postępowaniu przed organami administracji publicznej i przed sądami, ale także sporządzanie zeznań i deklaracji podatkowych, prowadzenie ksiąg podatkowych i innych ewidencji do celów podatkowych, udzielanie porad, opinii i wyjaśnień z zakresu m.in. prawa podatkowego i celnego.

Z tego też powodu zakres tematyczny egzaminu na doradcę podatkowego obejmuje, zgodnie z *ustawą o doradztwie podatkowym*, aż 12 dziedzin tematycznych obejmujących m.in. analizę podatkową, podstawy międzynarodowego i wspólnotowego prawa podatkowego, materialne prawo podatkowe, międzynarodowe, wspólnotowe i krajowe prawo

celne, prawo dewizowe, organizacje i funkcjonowanie administracji podatkowej i kontroli skarbowej, rachunkowość, ewidencję podatkową i zasady prowadzenia ksiąg podatkowych.

W konsekwencji, podmiotami uprawnionymi do wykonywania czynności doradztwa podatkowego są tylko określone podmioty mające odpowiednie przygotowanie w tym zakresie, takie jak doradcy podatkowi, adwokaci, radcowie prawni i biegli rewidenci. Ten dość szeroki katalog podmiotów uprawnionych do wykonywania czynności doradztwa podatkowego nie pozwala uznać, iż mamy do czynienia z restrykcyjnym ograniczeniem grup zawodowych uprawnionych do wykonywania tych czynności.

Należy także podkreślić, iż nie można mówić o ważkości i przewadze prawa podatkowego nad innymi dziedzinami prawa np. prawa cywilnego, jednakże należy uwzględnić specyfikę i różnorodność prawa podatkowego. Specyfika szeroko rozumianego prawa podatkowego wymaga od osoby zajmującej się doradztwem podatkowym znajomości szczegółowej, skomplikowanej, a przede wszystkim różnorodnej tematyki obejmującej zagadnienia nie tylko *stricte* prawa podatkowego ale również m.in. prawa dewizowego, celnego, rachunkowości i ewidencji podatkowej.

Podkreślenia wymaga różnica w przygotowaniu praktycznym doradców podatkowych i aplikantów radcowskich. Aplikanci radcowscy, zgodnie z art. 32 § 3a *ustawy o radcach prawnych*, odbywają w trakcie pierwszego roku aplikacji szkolenie z zakresu działania sądownictwa powszechnego i prokuratury, natomiast doradcy podatkowi odbywają po zdaniu egzaminu na doradcę podatkowego 2-letnią praktykę w urzędzie skarbowym, izbie skarbowej, urzędzie kontroli skarbowej i u doradcy podatkowego lub spółce doradztwa podatkowego, w związku z czym zapoznają się z organizacją i funkcjonowaniem organów podatkowych i wykonywaniem zawodu doradcy podatkowego, a przede wszystkim z praktycznym zastosowaniem przepisów prawa podatkowego. Zauważyć należy, iż aplikanci radcowscy, zgodnie z art. 35¹ ust. 4 *ustawy o radcach prawnych*, mogą sporządzać i podpisywać pisma procesowe związane z występowaniem radcy prawnego przed sądami, organami ścigania i organami administracji publicznej - z wyraźnego upoważnienia radcy prawnego, z wyłączeniem apelacji, skargi kasacyjnej i skargi konstytucyjnej, podczas gdy doradcy podatkowi sporządzają nie tylko pisma procesowe, w tym skargi kasacyjne w sprawach obowiązków podatkowych oraz celnych, w sprawach egzekucji administracyjnej związanej z tymi obowiązkami, ale także m.in. opinie, deklaracje i zeznania podatkowe. Dodać należy, iż sporządzanie opinii, deklaracji i zeznań podatkowych stanowi istotny przedmiot działalności doradcy podatkowego.

Dodatkowo *ustawa o doradztwie podatkowym* wymaga, aby doradcy podatkowi, a także inne podmioty uprawnione do wykonywania czynności doradztwa podatkowego, jak np. radcowie prawni, posiadali obowiązkowe ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej za szkody wyrządzone przy wykonywaniu tych czynności. Zauważyć należy, iż aplikanci radcowscy nie są obowiązani do posiadania tego rodzaju ubezpieczenia, które ma na celu zapewnienie bezpieczeństwa finansowego osób korzystających z usług doradztwa podatkowego. Nie jest także jasne czy w sytuacji, gdyby aplikant radcowski wykonywałby czynności doradztwa podatkowego działając z upoważnienia radcy prawnego, ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej, które obowiązany jest posiadać radca prawny, obejmowałoby szkody wyrządzone przez aplikanta radcowskiego.

Z tych też powodów do wykonywania czynności doradztwa podatkowego *ustawa o doradztwie podatkowym* upoważnia osoby posiadające odpowiednią wiedzę, praktykę, ubezpieczenie OC, a także działające zgodnie z zasadami etyki zawodowej.

Nawiązując do kwestii unormowań art. 137 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – *Ordynacja podatkowa* (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.) przewidujących, iż pełnomocnikiem strony może być osoba fizyczna mająca pełną zdolność do czynności prawnych, należy zauważyć, iż przepis ten reguluje ogólne zasady reprezentacji i nie ogranicza kręgu osób, które mogą być pełnomocnikiem strony. Może nim być zarówno osoba fizyczna, która ma odpowiednie kwalifikacje zawodowe i działając jako pełnomocnik wykonuje swój zawód, np. adwokat, radca prawny, doradca podatkowy, jak i osoba, która nie posiada odpowiednich kwalifikacji ani przygotowania zawodowego.

Ustawa o doradztwie podatkowym zawiera natomiast uregulowania dotyczące kwestii zawodowego reprezentowania podatników, płatników i inkasentów w postępowaniu przed organami administracji publicznej i w zakresie sądowej kontroli decyzji, postanowień i innych aktów administracyjnych w sprawach ich obowiązków podatkowych i celnych oraz w sprawach egzekucji administracyjnej związanej z tymi obowiązkami. Powyższe wynika z treści art. 2 ust. 2 *ustawy o doradztwie podatkowym*, zgodnie z którym zawodowe wykonywanie czynności, o których mowa w art. 2 ust. 1, zastrzeżone jest wyłącznie dla podmiotów uprawnionych w rozumieniu ustawy. Zatem nie każde wykonanie czynności zaliczonych na mocy ustawy do czynności doradztwa podatkowego podlega *reżimowi ustawy o doradztwie podatkowym*, lecz tylko takie, któremu można przypisać walor zawodowego wykonywania tych czynności. Zatem jedynie zawodowe reprezentowanie podatników (płatników i inkasentów) wymaga posiadania odpowiednich uprawnień określonych w *ustawie o doradztwie podatkowym*.

W świetle powyższego, nie można uznać za sprzeczne regulacji ustawy – *Ordynacja podatkowa* i regulacji *ustawy o doradztwie podatkowym* w zakresie dotyczącym reprezentacji. Przepisy *ustawy o doradztwie podatkowym* dotyczą pełnomocników, którzy zawodowo zajmują się reprezentacją podmiotów przed organami podatkowymi i sądami. Od osób, które zajmują się zawodowo reprezentowaniem podatników (płatników, inkasentów) i pobierają za to wynagrodzenie należy wymagać odpowiedniego przygotowania, które powinno zminimalizować prawdopodobieństwo wyrządzenia szkody przy wykonywaniu doradztwa podatkowego.

Odnosząc się do kwestii rozszerzenia katalogu podmiotów uprawnionych do wykonywania doradztwa podatkowego i prowadzenia ewentualnych prac legislacyjnych w tym zakresie uprzejmie informuję, iż Ministerstwo Finansów nie prowadzi obecnie prac legislacyjnych mających na celu zmianę uregulowań *ustawy o doradztwie podatkowym*. Ostatnia nowelizacja *ustawy o doradztwie podatkowym* została przeprowadzona w 2010 r., kiedy to weszła w życie ustawa z dnia 10 czerwca 2010 r. *o zmianie ustawy o doradztwie podatkowym oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. Nr 122, poz. 826) m.in. dostosowująca uregulowania wymienionej ustawy do postanowień dyrektywy 2006/123/WE dotyczącej usług na rynku wewnętrznym.

Nawiązując do zagadnienia praktycznego funkcjonowania *ustawy o doradztwie podatkowym* należy podkreślić, iż doradcy podatkowi tworzą samorząd zawodowy doradców podatkowych, który reprezentuje Krajowa Rada Doradców Podatkowych. Krajowa Rada Doradców Podatkowych funkcjonuje w oparciu o przepisy *ustawy o doradztwie podatkowym* i w praktyce realizuje większość regulacji tej ustawy. Minister Finansów uzyskuje informacje odnośnie działalności samorządu doradców podatkowych oraz realizacji uregulowań *ustawy o doradztwie podatkowym* poprzez przekazywane na podstawie przepisów tej ustawy uchwały

Krajowej Rady Doradców Podatkowych oraz Krajowego Zjazdu Doradców Podatkowych a także informacje dotyczące wpisów na listę doradców podatkowych oraz wpisów do rejestru osób prawnych uprawnionych do wykonywania doradztwa podatkowego.

Odpowiadając na zapytanie dotyczące liczby zapadających rocznie prawomocnych wyroków skazujących na podstawie art. 81 *ustawy o doradztwie podatkowym* przedstawiam następujące dane uzyskane od Ministerstwa Sprawiedliwości w zakresie liczby prawomocnie skazanych osób na podstawie przestępstwa stypizowanego w artykule 81 ust. 1 *ustawy o doradztwie podatkowym*:

- 1) liczba skazań w 2002 r. – 1 osoba,
- 2) liczba skazań w 2003 r. – 3 osoby,
- 3) liczba skazań w 2004 r. – 10 osób,
- 4) liczba skazań w 2005 r. – 19 osób,
- 5) liczba skazań w 2006 r. – 14 osób,
- 6) liczba skazań w 2007 r. – 12 osób,
- 7) liczba skazań w 2008 r. – 20 osób.

Ministerstwo Sprawiedliwości nie dysponuje danymi statystycznymi dotyczącymi liczby wszczętych postępowań i prawomocnych rozstrzygnięć wydanych na podstawie art. 81 ust. 2 *ustawy o doradztwie podatkowym*.

2 *penariani*
Z upoważnienia Ministra Finansów
PODSEKRETARZ STANU
Maciej Grabowski
Maciej Grabowski